

Informace České herpetologické společnosti 2005/3

www.natur.cuni.cz/chs

Bankovní spojení: eBanka číslo účtu: 1612520001/2400

Herpetologická knihovna: RNDr. Jiří Moravec, CSc., Národní muzeum Praha,
tel.: 224 497 272, výpůjčky v pátek od 14:30 do 15:30 hodin po předchozí domluvě.

1. NOVINKY:

Ve zkratce z průběhu 20. konference v Prysku

Na 20. jubilejní konferenci v Prysku přijelo 42 účastníků (z toho 33 členů). Účast byla rekordní (minimálně od roku 2000).

Po páteční schůzi (viz Zápis členské schůze) se rozpoutaly různé kuloárové diskuse. V sobotu proběhla tradiční exkurze po okolních lokalitách. Před obědem nás přišla pozdravit místostarostka obce. Po obědě se rozběhl bohatý přednáškový program. Den zakončila úspěšná aukce.

Nedělní přednáškový blok již nebyl tak náročný. Diskuse probíhaly ještě dlouho po obědě. Konference byla celkově vydařená, především strava byla znamenitá co do kvality i kvantity. Velký dík patří Otovi Knoblochovi a Jiřímu Hejdukovi, hlavním organizátorům, a všem, kteří se na organizování a průběhu konference podíleli. Určitě se do Prysku, když ne za rok, tak co nejdříve, vrátíme.

Zápis členské schůze 29. 4. 2005 v Prysku

Schůzi a tím pádem celou konferenci zahájili prezident Společnosti Ivana Rehák, Jiří Hejduk a Zdeněk Vitáček.

Radou Společnosti byla schválena zpráva o činnosti (přednesl prezident Ivan Rehák; mj. ČHS oficiálně podpořila fórum EUFORA – viz minulé Informace) a zpráva o hospodaření.

Přijato bylo 6 nových členů: Martina Konečná, Barbora Tvarožková, Aleš Drobek, Karel Královec, Jan Červenka a Margaréta Balad'ová.

Dosavadní výbor Společnosti byl zvolen i pro další období.

Zvolena byla nová revizní komise: Zuzana Starostová (předsedkyně), Margaréta Balad'ová a Lukáš Kubička.

Poté proběhla prezentace „Ohlednutí za minulými konferencemi (historií)“.

O místě a termínu konání příští konference rozhodne výbor.

Proběhlo hlasování o změně termínu (období) konání konferencí a o změně koncepce konferencí: 22 pro jaro, 9 pro podzim; 27 pro zachování exkurzí, 4 pro výhradně odborný program.

Členství bylo ukončeno dlouhodobým (3 roky) neplatičům členských příspěvků.

RNDr. Petr Blahník (AOPK ČR) přednesl informace o monitoringu obojživelníků a plazů v ČR a o přípravě novely vyhlášky č. 395/1992 Sb.

ČHS bude prostřednictvím svých členů usilovat o účast v dění ohledně monitoringu a novely vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Zapsali: Lukáš Kratochvíl a Martin Šandera.

ČHS aktivně vstoupila do projednávání novely vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Dne 29. 6. 2005 proběhlo na Ministerstvu životního prostředí veřejné projednání týkající se seznamu a kategorizace zvláště chráněných druhů obratlovců (příloha č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb.). Za ČHS se jednání zúčastnil Martin Šandera. Kromě jednoho zástupce České společnosti ornitologické (ČSO), dvou zástupců MŽP a tří zástupců AOPK ČR několikánásobně převažovali zástupci rybářských svazů, mysliveckých jednot a Lesů ČR, podpořeni navíc zástupkyní Ministerstva zemědělství (MZ). Zájmy hospodářské tak byly v převaze i na poli jednacím, alespoň co se počtu účastníků týká. Zazněly i požadavky na „vystřílení“ velkých šelem a dalších predátorů, např. podle mysliveckých statistik přemnoženého výra. Zástupci AOPK pak konstatovali skutečnost, že myslivecké statistiky jsou zkreslené. Pravdou asi je, že kromě dat ČSO a specialistů na velké savce, žádná objektivní čísla o stavu populací jednotlivých skupin obratlovců v ČR neexistují. Je otázkou, zda časem MŽP a MZ a organizace na ně napojené naleznou společnou řeč a zda monitoring rozbíhající se pod AOPK přinese nějaké výsledky.

Ale zpět k návrhu zvláště chráněných druhů obratlovců. Vznikl na AOPK a jeho předběžná verze byla prezentována v minulých IČHS a na konferenci. Z poněkud záhadné a složité metodiky hodnocení druhů pro zařazení do seznamu nakonec vzešel návrh, který, až na jednotlivé druhy, více méně odpovídá stavu ohrožení daných druhů.

Obojživelníci

Druhy kriticky ohrožené: čolek dravý, čolek dunajský, čolek hranatý, čolek karpatský, skokan ostronosý

Druhy silně ohrožené: blatnice skvrnitá, čolek velký, kuňka obecná, kuňka žlutobřichá, mlok skvrnitý, ropucha krátkonohá, ropucha zelená, rosnička zelená, skokan krátkonohý, skokan skřehotavý, skokan štíhlý, skokan zelený

Druhy ohrožené: čolek horský, čolek obecný, ropucha obecná, skokan hnědý

Plazi

Druhy kriticky ohrožené: ještěrka zední, ještěrka zelená, užovka stromová, užovka podplamatá, želva bahenní

Druhy silně ohrožené: ještěrka obecná, užovka hladká, zmije obecná

tučně druhy zařazené do přílohy II a IV směrnice 92/43/EHS

Obojživelníci jsou vcelku bez výhrad. Zařazeny jsou všechny druhy. S plazy je to horší. Vypadli by: ještěrka živorodá, slepýš křehký a užovka obojková. Již na předběžné neoficiální schůzce na AOPK, kde byli za ČHS Lukáš Choleva a Martin Šandera, bylo poukázáno na to, že jedním z kritérií je „politika“. Tzn., že nemohou být zvláště chráněny úplně všechny druhy herpetofauny a některé druhy musí být pouze „ohrožené“.

Udělování výjimky ze zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny u ohrožených druhů spadá podle loni schválené novely do kompetence krajských úřadů a u silně a kriticky ohrožených druhů do kompetence správ CHKO a NP. V tomto ohledu je jedno, zda je druh kriticky nebo silně ohrožený.

Teoreticky je podle zákona 114/1992 Sb. obecně chráněn i druh, který není zařazen mezi zvláště chráněné druhy (nesmí být zničena jeho populace) a každý jedinec obratlovec je chráněn proti bezdůvodnému zabití podle zákona č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, ale...

Otázka zní, uškodí zmiňovaným třem druhům plazů, když nebudou zvláště chráněné?

Na populace ještěrky živorodé to znatelný vliv mít nebude. Asi ji musíme „obětovat“ požadavku, že nemohou být chráněny všechny druhy.

Slepýš může tratit, ale asi bude některými jednotlivci lidského druhu nesmyslně zabíjen i bez ohledu, zda je zvláště chráněn nebo ne. Jediné co u tohoto druhu pomůže je osvěta.

Užovka obojková je asi nejspornější. V některých oblastech je údajně docela běžná. Podle mých sledování ze severovýchodních Čech běžná není. Zde se ukazuje absence objektivních dat z celého území ČR. Tak či onak podle připomínky dr. Jiřího Moravce by měla být zařazena mezi zvláště chráněné druhy, protože jako potravní specialista, batrachofág, se živí zvláště chráněnými druhy (nepočtenými) a jako konzument stojící v potravní pyramidě výše nemůže být početnější než kořist. Protiargumentem AOPK je, že právě když už je chráněná kořist, nemusí být její predátor.

Oficiální písemné připomínky ČHS zašle na MŽP do konce července. Vaše osobní náměty a připomínky můžete zasílat nejlépe e-mailem tajemníkovi ČHS.

Abych zmírnil optimismus, domnívám se, že soustředěným úsilím lze dosáhnout možná jedné změny a to bude úspěch.

Druhy v zájmu Společenství EU zařazené do přílohy II a IV směrnice 92/43/EHS „projdou malou novelou a parlamentem“ letos, ostatní musí počkat do příštího roku.

III – nová rubrika: Faunistické poznámky a jiná krátká sdělení

Připravovaná nová rubrika je tu proto, aby jednotlivá pozorování a faunistická data, která nestačí na samostatný obsáhlejší článek, neskončila někde v šuplíku. Pokud jste zaznamenali např. zajímavé projevy chování nebo neobvyklé zbarvení některého zástupce herpetofauny, neváhejte, sepište krátké pojednání a šup s ním Andrejovi. Zrovna tak pište o nálezech v mapovém poli (čtverci) síťového mapování organismů v ČR daným druhem doposud neobsazeném (viz např. Moravec J. 1994: Atlas rozšíření obojživelníků v České republice, Mikátová B., Vlašín M., Zavadil V., 2001: Atlas rozšíření plazů v České republice). Nebo pokud jsou z určitého čtverce publikovány jen prastaré či pochybné údaje.

2. RŮZNÉ

Způsob placení členských příspěvků:

1) Nejlépe převodem (nejméně časově náročný způsob je přes internet) nebo vložení peněz přímo v eBance. Bankovní spojení viz výše. **Vždy uvádějte variabilní symbol, kterým je Vaše členské číslo** (např. 068). Členské číslo naleznete v adresáři a na adresním štítku.

2) Osobně (např. na konferenci ČHS nebo na akcích TSP v Národním muzeu).

Pouze ve výjimečných případech lze platbu uskutečnit poštovní poukázkou na adresu tajemníka.

Monitoring obojživelníků a plazů v ČR

Cíl: Zaznamenání dlouhodobých trendů populací obojživelníků a plazů na vybraných lokalitách

Projekt AOPK ČR – oddělení monitoringu a inventarizací biodiverzity

Hlavní koordinátor pro obojživelníky a plazy:

RNDr. Petr Blahník (petr_blahnik@nature.cz, tel: 283 069 311)

Externí spolupracovníci vítáni !

Možnost pro ČHS, jak rozšířit svoji činnost, respektive pro některé členy ČHS, kteří se pohybují pravidelně v terénu ČR. Kdo jiný by měl být povolanější, než členové ČHS? Uchazeči o monitoring budou podle oblasti své působnosti spadat pod regionálního koordinátora a uzavřou smlouvu s AOPK.

Doporučuji všem členům, kteří nemají e-mailovou adresu, aby si ji zařídili. Usnadní se tím informační servis ČHS.